

Shrnutí
webináře

Nová směrnice Green Claims: nástroj proti greenwashingu.

17. 5. 2023

_Obsah připravili: Lenka Mynářová a Vladimír Víšek

_Celý záznam webináře najdete [zde](#) ➔

_Informace jsou platné ke dni zveřejnění webináře: 17. května 2023

_Vzhledem k zatím neexistujícímu českému překladu směrnice se nejedná o oficiální překlady. Texty jsou z důvodu srozumitelnosti kráceny. Pro celé a přesné znění doporučujeme vycházet přímo ze [Směrnice Green Claims](#) ➔.

_Webinář navazuje na webinář "Znalosti legislativy k předcházení greenwashingu", který najdete [zde](#) ➔.

Úvod

Ambice směrnice

- Poskytnout spotřebiteli spolehlivé, srovnatelné a ověřitelné informace.

Hlavní cíle

- Zvýšit úroveň ochrany životního prostředí a přispět k akceleraci green transition.
- Ochránit spotřebitele a firmy před greenwashingem.
- Zlepšit legislativní přehled v této oblasti.

Hlavní problémy

- Prezentace nejasných či nepodložených sdělení.
- Velké množství ecolabelů (232) různé kvality/ věrohodnosti.

Na koho se směrnice vztahuje?

- Směrnice se bude vztahovat na všechny podniky, které používají environmentální tvrzení, včetně výrobců, dovozců, poskytovatelů služeb a maloobchodníků.

- Malé podniky a další mikropodniky s méně než 10 zaměstnanci a ročním obratem do 2 milionů EUR jsou z navrhovaných nařízení o environmentálních tvrzeních vyňaty.
- Na všechny obchodníky, včetně malých podniků, se však i nadále vztahuje [Směrnice o nekalých obchodních praktikách](#), která zakazuje klamavé nebo agresivní obchodní praktiky.

Důraz je kladen na unifikaci pravidel napříč EU

- Rozdílná pravidla v každé zemi vytvářejí pro společnosti při přeshraničním obchodování zbytečnou zátěž.
- Zároveň mají účastníci trhu potíže s identifikací spolehlivých environmentálních tvrzení.

Požadavky na zdůvodnění vs. požadavky na komunikaci environmentálních tvrzení

Zdůvodnění

- opírá se o uznávané vědecké důkazy a nejnovější technické poznatky;
- prokazuje význam dopadů z hlediska životního cyklu;
- zohledňuje všechny významné aspekty a dopady při posuzování výkonnosti;
- prokazuje, zda je tvrzení přesné pro celý výrobek nebo pouze pro jeho části (pro všechny činnosti obchodníka nebo pouze pro jejich část);
- prokazuje, že tvrzení není rovnocenné požadavkům stanoveným zákonem;
- poskytuje informace o tom, zda výrobek z hlediska životního prostředí funguje výrazně lépe, než je běžné;
- identifikuje, zda pozitivní výsledek vede k významnému zhoršení jiného dopadu.

Komunikace

- vztahuje se pouze na dopady na životní prostředí, které jsou posouzeny v souladu s požadavky na odůvodnění stanovenými v tomto návrhu a jsou označeny za významné pro příslušný výrobek nebo obchodníka;
- pokud je to pro dané tvrzení relevantní, musí obsahovat informace o tom, jak mohou spotřebitelé výrobek vhodně používat, aby snížili jeho dopady na životní prostředí;
- musí být doplněny informacemi o odůvodnění (např. podkladových studiích a výpočtech; způsobu, jakým bylo dosaženo zlepšení, které je předmětem tvrzení; osvědčení o shodě a souřadnicích ověřovatele).

Příklady možných zavádějících tvrzení

„Pro spotřebitele může být zavádějící environmentální tvrzení poukazující na přínosy z hlediska dopadů na životní prostředí na jedné straně a zároveň opomíjející, že dosažení těchto přínosů vede k negativním kompromisům v jiných dopadech na životní prostředí.“

Pokud úspory ve spotřebě vody vedou k výraznému zvýšení emisí skleníkových plynů

nebo

úspory CO₂ ve fázi výroby vedoucí k výraznému zvýšení emisí CO₂ ve fázi používání.

Příklady možných zavádějících tvrzení

Tvrzení o pozitivních dopadech účinného využívání zdrojů v intenzivním zemědělství může spotřebitele uvádět v omyl kvůli kompromisům spojených s dopady na biologickou rozmanitost, ekosystémy nebo dobré životní podmínky zvířat.

Tvrzení o textiliích obsahujících plastový polymer z recyklovaných PET lahví může rovněž uvádět spotřebitele v omyl, pokud použití tohoto recyklovaného polymeru konkuruje uzavřenému systému recyklace materiálů určených pro styk s potravinami, který je z hlediska oběhového hospodářství považován za hodnotnější.

Tvrzení týkající se klimatu jsou obzvláště náchylná k tomu, aby byla nejasná a nejednoznačná.

- Týká se to zejména environmentálních tvrzení, že výrobky nebo subjekty jsou "klimaticky neutrální", "uhlíkově neutrální", "100% kompenzované CO₂" nebo, že budou do určitého roku "čistě nulové" a podobně.
- Taková tvrzení jsou často založena na "kompenzaci" emisí skleníkových plynů prostřednictvím "uhlíkových kreditů" vytvořených mimo hodnotový řetězec společnosti.
- Metodiky, na nichž jsou kompenzace založeny, se značně liší a nejsou vždy transparentní, přesné nebo konzistentní.
- Při zdůvodňování tvrzení týkajících se klimatu by se offsety měly oddělovat od emisí skleníkových plynů firmy nebo produktu.
- Kromě toho by tyto informace měly také uvádět podíl celkových emisí, které jsou řešeny prostřednictvím kompenzací, zda se tyto kompenzace týkají snížení emisí nebo zvýšení odstraňování emisí, a použitou metodiku.
- Tvrzení týkající se klimatu, která zahrnují použití kompenzací, musí být doložena metodikami, které zajišťují integritu a správné započítávání těchto kompenzací, a tak důsledně a transparentně odrážejí výsledný dopad na klima.

Když zatím nejsou důkazy, ale předpokládáme...

- V některých odvětvích nebo u některých výrobců či obchodníků lze předpokládat významné dopady na životní prostředí, ale nemusí ještě existovat uznávaná vědecká metoda pro úplné posouzení těchto dopadů na životní prostředí.
- Pro takové případy, a v době, kdy je vyvíjeno úsilí o vypracování metod a shromažďování důkazů umožňujících posouzení příslušného dopadu na životní prostředí, by obchodníci měli mít možnost propagovat své úsilí o udržitelnost prostřednictvím zveřejňování zpráv o udržitelnosti společnosti atd.
- Tato flexibilita by zachovala a podpořila motivaci těchto odvětví nebo obchodníků pokračovat v úsilí o vypracování společných environmentálních posouzení podle této směrnice a zároveň by poskytla potřebný čas na dokončení této práce.

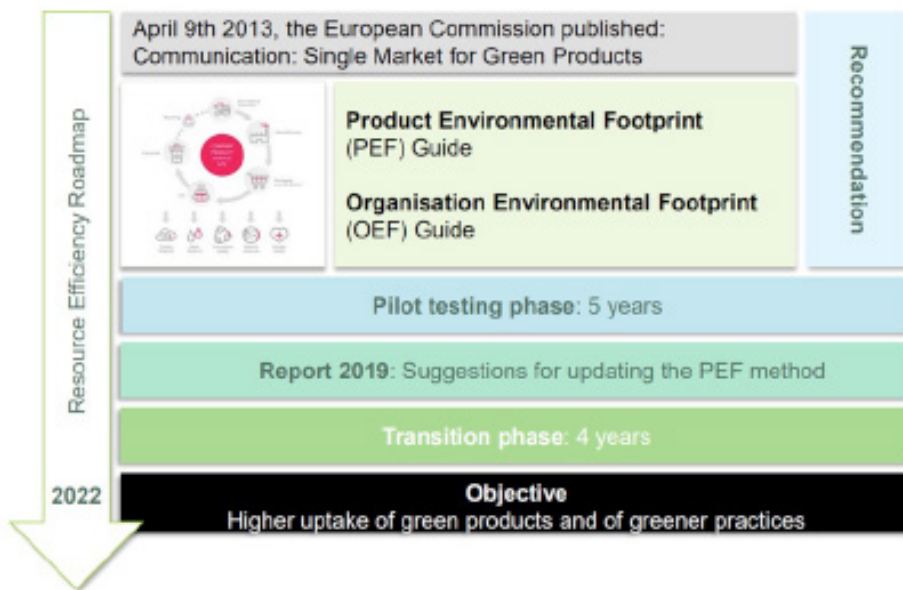
Nové postupy a metody ve směrnici Green Claims

- Klíčovou částí směrnice je návrh nových postupů a metod pro měření udržitelnosti. Jedná se o tzv. balík "[footprint method](#)".
- Novou možností je také participace na dotváření metod a standardů a sledování jak se směrnice finalizuje. Každý z nás se [může zapojit](#) a ovlivnit výsledek.

Product Environmental Footprint (PEF)

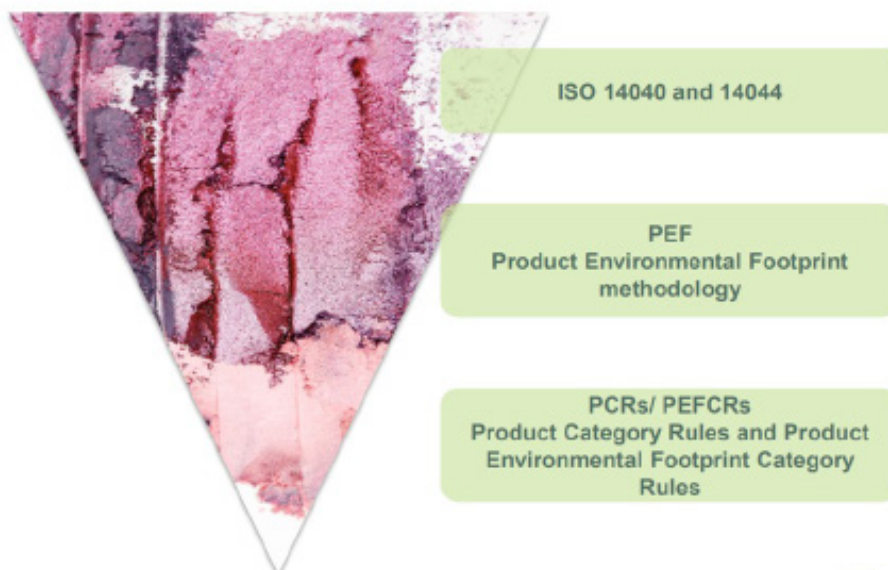
- Product Environmental Footprint/PEF/ je metodika, která navazuje na LCA a v některých oblastech je detailnější. Zároveň na rozdíl od LCA je možné vytvářet produktové nebo oborové srovnání – v rámci tzv. PEFCRs – PEF Category Rules. Tato srovnání LCA samo o sobě neumožňuje.

PEF CHRONOLOGY

Hierarchie metodologií je následující – jako základ je ISO norma pro LCA, na jejím základě je zpracován PEF a na vrcholu je PEFCRs.

ASSESSMENT METHODOLOGY HIERARCHY

LCA tak stále zůstává jako nezpochybnitelný standard a základna pro kvantifikaci environmentálních impaktů.

LEARNINGS AND LIMITATIONS OF LCA & PEF

Conclusion

- PEF method is LCA, aligned with ISO 14040/44 but more detailed
- PEFCRs published for 19 products
- A large number of EF compliant datasets available
- Nr of technical documents with the learnings

Limits of the PEF

- Focus on environmental impacts only (struggling with biodiversity indicator)
- Move from technical development to policy implementation is a slow process

Recyklace plastů v kontextu směrnice Green Claims

- V souladu s novými regulacemi se průmysl připravuje na povinnost jak v oblasti kvantifikace recyklovatelnosti materiálů /a řazení do kategorií/, tak kvantifikace podílu recyklátů.
- Můžeme se setkat s mnoha claimy, prohlášeními i certifikáty. Všechny ale mají stejné nedostatky jako ecolabels. Je jich velká spousta a spotřebitel nebo firmy se v nich nedokáží orientovat.
- Doložení recyklovatelnosti i podílu recyklátů bude rozhodovat o tom, zda-li bude možné prodávat produkty na trhu. Je to zcela klíčový claim.

Postup odpovídající Green Claims

- Musí se jednat o celoevropský oborový přístup a standard.
- Musí se jednat o nezávislou instituci s transparentními a ověřenými procesy.
- Musí se jednat o instituci, která do své práce implementuje nejnovější poznatky vědeckého a technického poznání.
- Musí se jednat o instituci, která dodržuje standardy a směrnice relevantní a nezbytné pro průmysl.
- Instituce musí respektovat přístupy založené na životním cyklu výrobku – nikoliv jen na vybraném aspektu.

V oblasti recyklace plastů – zejména v obalech – se oborovým standardem v EU stala [RecyClass](#), která všechny tyto požadavky splňuje.

Směrnice Green Claims a její vymahatelnost

- Směrnice je ve fázi finalizace. Dopad směrnice o ekologických nárocích na podniky bude záviset na konečné verzi směrnice. Podniky však pravděpodobně budou muset investovat do lepšího sběru dat a ověřovacích procesů, aby zajistily, že jejich environmentální tvrzení budou přesná a podložená.
- Podniky budou také možná muset změnit své marketingové a reklamní postupy, aby vyhověly novým požadavkům. Na druhou stranu je jedním z cílů směrnice vytvořit lepší konkurenční pozici firmám, které jsou ve svém úsilí transparentní a mají pro svá tvrzení důkazy v souladu se směrnicí.
- Směrnice bude implementována prostřednictvím kombinace samoregulace a vládního dohledu, přičemž za prosazování práva budou odpovědné členské státy.

- Firmy uvádějící environmentální tvrzení musí min. každých pět let svá tvrzení přezkoumat a aktualizovat, aby se ujistily, že splňují požadavky směrnice.
- Aktualizace je povinná při změnách např. ve výrobních postupech, změnách receptur apod.
- Cílem je, aby prezentované údaje byly vždy aktuální a odpovídaly realitě.

Možné sankce

Podle návrhu členské státy musí vymáhat sankce a opatření za porušení pravidel směrnice o zelených tvrzeních. Ta by měla zahrnovat následující opatření:

- Pokuty, které odeberou veškerý zisk získaný z porušení směrnice.
- Pokuty by se měly zvyšovat při opakovaném porušení.
- Minimální pokuta za porušení směrnice by měla činit 4 % ročního obrátu podniku v příslušných členských státech.
- Veškeré příjmy získané z transakcí souvisejících s výrobky, jichž se porušení týká, by měly být zabaveny.
- Dočasný zákaz účasti podniků na veřejných zakázkách a přístupu k veřejnému financování až na 12 měsíců.

Pozn: oblast sankcí je v současnosti diskutována a jedná se o návrhy.

Webinář vznikl ve spolupráci s iniciativou Změna k lepšímu.

**ZMĚNA
KLEPSIMU**

Změna k lepšímu je byznys platforma pro firmy, které vidí v udržitelnosti příležitost. Propojují firmy i experty, sdílí příklady dobré praxe, edukují, poskytují pravidelný monitoring legislativy a prosazují systémová řešení na české i nadnárodní úrovni. Více na www.klepsimu.cz

noGreenwashing

Kontakt pro média

Iniciativa NoGreenwashing

www.nogreenwashing.cz

info@greenwashing.cz

tel.: (+420) 775 248 106